

OBSAH

1. ORGANIZACE OBVODNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB

1.1. Organizace a řízení obvodních zdravotnických služeb a pracovní náplně zdravotnických pracovníků v obvodě (Váňa)	11
Organizace obvodních zdravotnických služeb	11
Stanovení velikosti zdravotnických obvodů a zřizování obvodních zdravotnických středisek	14
Řízení činnosti ve zdravotnických obvodech	17
Pracovní náplně obvodních pracovníků v oboru všeobecného lékařství	21
Seznam předpisů upravujících organizaci, řízení a činnost obvodních zdravotnických služeb	29
1.2. Příprava a další vzdělávání odborníků všeobecného lékařství (Heral)	37
Specializační průprava a atestace prvního stupně ve všeobecném lékařství	37
Specializace II. stupně ve všeobecném lékařství a nástavbové specializace	39
Další soustavné vzdělávání obvodních lékařů	39
Výchovné vzdělávací cíle pro jednotlivá pracoviště, ve kterých se provádí předatestační průprava ve všeobecném lékařství	40
1.3. Pravidla poskytování léčebně preventivní péče občanům (Snajdr)	56
Vyžádání lékařské pomoci v územním obvodě	57
Vyžádání lékařské pomoci pracujícími ze závodů	58
Vyžádání lékařské pomoci v době pohotovostní služby	58
Vyžádání specializovaných ambulantních služeb	59
Poskytování ambulantní péče lékařem, kterého si občan zvolil	60
Podmínky přijetí do nemocnice a propuštění z nemocnice	61
Poskytování lázeňské péče	63
Bezplatnost zdravotní péče a příplatky za služby, které nejsou nezbytné	63
Doprava sanitními vozy; Převoz neklidných a agresivních duševně nemocných	65
Povinnosti osob, jimž se poskytuje léčebně preventivní péče	66
Poskytování zdravotnických služeb čs. občanům při jejich cestách a pobytu v zahraničí	67
Poskytování léčebně preventivní péče cizím státním příslušníkům	70
Léčebně preventivní péče příslušníkům ozbrojených sil a železničářům	72
1.4. Podíl obvodního lékaře na řešení hygienické a epidemiologické problematiky (Kodat, Walter)	73
Činnost obvodního lékaře na úseku hygieny	73
Činnost obvodního lékaře v boji proti přenosným nemocem	77
1.5. Účast občanů na péči o zdraví a zdravotní výchova obyvatelstva (Heral)	90
Povinná účast občanů na péči o zdraví	90

Dobrovolná účast občanů na péči o zdraví	90
Československý červený kříž	91
Dárcovství krve	93
Zdravotní výchova obyvatelstva	95
1.6. Povinnosti obvodního lékaře z hlediska soudně lékařského (Tesař)	97
Prohlídka živých osob, odběr krve na alkohol	97
Prohlídka mrtvých osob, oznámení úmrtí, list o prohlídce mrtvého	100
Prohlídka místa činu	102
Lékař jako svědek	103
1.7. Právní postavení, povinnosti a odpovědnost lékařů obvodních služeb (Stolínová)	105
Právní postavení obvodního lékaře	105
Základní povinnosti obvodního lékaře	107
Právní odpovědnost za výkon povolání	111
1.8. Zásady účelného předepisování léků a hospodaření s nimi u obvodního lékaře (Modr, Thiel)	119
Připomínky k racionální farmakoterapii ve všeobecné praxi	119
Pravidla pro předepisování léků a hospodaření s nimi	127
Postup při poskytování zdravotnických potřeb a pomůcek	138
Odborná a ekonomická kontrola účelnosti farmakoterapie	140
Zásady spolupráce obvodního lékaře s lékárnou	140
1.9. Nemocenské pojištění, sociální zabezpečení a jiná společenská opatření významná pro obvodního lékaře (Stolínová)	142
Předpisy o nemocenském pojištění a sociálním zabezpečení	142
Nemocenské, vyrovnávací příspěvek	143
Podpora při narození dítěte, peněžitá pomoc v mateřství	145
Mateřský příspěvek, podpora při ošetřování člena rodiny	146
Přídavky na děti, výchovné	147
Pohřebné	148
Starobní důchod	148
Invalidní důchod, důchod za výsluhu let	150
Vdovský důchod, sirotčí důchod	151
Úprava nízkých důchodů, důchod manželky, osobní důchod, sociální důchod	152
Výchovné k důchodům, zvýšení pro bezmocnost, odchylky pro účastníky odboje	153
Služby a dávky sociální péče	154
Posudková komise sociálního zabezpečení	155
2. NEODKLADNÁ POMOC PŘI AKUTNÍCH ŽIVOT OHROŽUJÍCÍCH STAVECH	
2.1. Neodkladná resuscitace (Pokorný)	157
Příčiny život ohrožujících stavů a jejich příznaky	157
Provedení neodkladné resuscitace	159

Léky v období neodkladné resuscitace	162
Neodkladná resuscitace osob postižených tonutím	162
Neodkladná resuscitace při šoku	163
2.2. Neodkladná pomoc na místě nehody (Šefrna)	166
Zhodnocení situace	166
Vyprošťování, základní polohy pro uložení postiženého	166
Lékařská první pomoc na místě nehody	169
Polytraumata	173
Poranění hlavy	174
Poranění hrudníku	175
Poranění břicha a pánve	177
Poranění končetin	178
2.3. Neodkladná pomoc při popálení (Königová)	179
Hodnocení závažnosti popáleniny	179
Neodkladná opatření na místě nehody	180
Lékařská první pomoc a transport popálených	181
2.4. Život ohrožující stavy v průběhu vnitřních chorob	
(Aschermann, Neuwirt)	184
Srdeční arytmie — přehled	184
Paroxysmální supraventrikulární tachykardie	185
Fibrilace síní	187
Atrioventrikulární blok třetího stupně	188
Komorová tachykardie	189
„Flutter“ a fibrilace komor	190
Srdeční zástava — asystolie	191
Angína pectoris	192
Infarkt myokardu	192
Akutní selhání levé srdeční komory	193
Intoxikace digitalis	194
Embolie a. pulmonalis	195
Vzduchová embolie	196
Akutní uzávěr končetinové tepny	197
Astma bronchiale	197
Anafylaktický šok	198
Spontánní pneumotorax	199
Hemoptýza	200
Akutní insuficience nadledvin	201
Tyreotoxická krize	202
Myxedémové kóma	203
Jaterní kóma (jaterní encefalopatie)	203
Akutní selhání ledvin	204
Diabetické kóma	205
Hypoglykemické kóma	206
Přehřátí (úpal)	207
Prochlazení	208
2.5. Akutní intoxikace — neodkladná lékařská pomoc (Neuwirtová)	209
K diagnóze a závažnosti intoxikace	209
Neodkladná pomoc na místě nehody a další léčba	211
Častější intoxikace léky	213
Analgetika, Antidiabetika	213

Antihistaminika, Antiepileptika, Karbamazepin	214
Diazepiny, Digitalis (viz kap. 2.4.)	215
Hypnotika, Fenothiaziny	215
Častější intoxikace pracovní a mimopracovní	216
Kysličník uhelnatý	216
Dráždivé plyny a páry	216
Kyseliny, louhy a jiné leptavé látky	217
Benzin a jiná tuková rozpustidla	217
Alkoholy	217
Fenoly	218
Kyanidy	218
Herbicida, Insekticida aj. v zemědělství	219
Mýdla a detergenty	220
Otravy houbami	220
2.6. Neodkladná pomoc při akut. mozkových příhodách a při epilepsii (Riegrová, Krejčí)	222
Orientační neurologické vyšetření při lékařské první pomoci	222
Akutní cévní mozkové příhody a neodkladná lékařská pomoc při nich	224
Neodkladná pomoc při epilepsii	230
2.7. Neodkladná lékařská pomoc při akutních psychických poruchách (Janík)	233
Rozpoznání naléhavosti situace	233
Neodkladná terapie	233
K diferenciální diagnostice psychických alterací, při kterých může pacient ohrozit sebe nebo své okolí	234
K farmakoterapii akutních psychických alterací	236
2.8. Exotické nemoci v praxi obvodního lékaře (Serý)	242
Časná diagnostika tropických a subtropických chorob	242
Prevence exotických nemocí a ochrana zdraví v tropech a subtropích	244
3. INTERPRETACE LABORATORNÍCH NÁLEZŮ	
3.1. Přehled hodnot biochemických vyšetření běžných v praxi obvodního lékaře (Mašek, Kazda)	247
Nálezy v séru, resp. v plazmě	247
Nálezy v moči	255
3.2. Hematologické vyšetření a výklad hematologických nálezů v praxi obvodního lékaře (Janele, Rosa)	261
4. SPRÁVNÁ VÝŽIVA V PREVENCI A TERAPII (Rath)	
4.1. Pravidla správné výživy	275
4.2. Hmotnost	276
4.3. Energetický obsah poživatin a spotřeba energie	276

4.4. Spotřeba bílkovin	281
4.5. Spotřeba tuků	282
4.6. Sacharidy	282
4.7. Nerostné soli	282
4.8. Nevhodné pokrmy a potraviny pro některé diety	286
4.9. Redukční dieta	287

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

I. Tabulky

Tab. 1. Inkubační doby u vybraných infekcí
Tab. 2. Nejčastější indikace a kontraindikace léčby psychofarmaky při první pomoci
Tab. 3. Abecední přehled psychofarmak pro psychiatrickou první pomoc
Tab. 4. Přehled psychofarmak v injekční formě pro psychiatrickou první pomoc
Tab. 5. Přehled diagnostických proužků dodávaných firmou Lachema, n. p.
Tab. 6. Typické koagulační nálezy u nejčastějších krvácivých chorob
Tab. 7. Energetický obsah častěji používaných potravin
Tab. 8. Energetický obsah častěji používaných nápojů
Tab. 9. Doporučené dávky energie u mužů ve vztahu k věku
Tab. 10. Doporučené dávky energie u žen ve vztahu k věku
Tab. 11. Obsah bílkovin v některých potravinách
Tab. 12. Obsah cholesterolu a tuku v některých potravinách
Tab. 13. Obsah sacharidů v některých potravinách
Tab. 14. Obsah vápníků v některých potravinách
Tab. 15. Potraviny bohaté železem
Tab. 16. Hlavní zdroje draslíku
Tab. 17. Redukční dieta — 1200 kalorií

II. Obrázky

1. Kardiopulmonální resuscitace
2. Stabilizovaná poloha na boku

III. Grafy

1. Algoritmus neodkladné resuscitace
2. Schéma rychlé zdravotnické pomoci